

Kundmachung in Wirksamkeit; sie wird vom Minister für Industrie, Handel und Gewerbe durchgeführt.

Dr. Hácha m. p.

Ing. Eliáš m. p.

Ježek m. p.

Dr. Kratochvíl m. p.

Dr. Kalfus m. p.

Dr. Havelka m. p.

Dr. Kapras m. p.

Čipera m. p.

Dr. Krejčí m. p.

Bubna m. p.

Dr. Klumpar m. p.

hlášení; provede je ministr průmyslu, obchodu a živností.

Dr. Hácha v. r.

Ing. Eliáš v. r.

Ježek v. r.

Dr. Kratochvíl v. r.

Dr. Kalfus v. r.

Dr. Havelka v. r.

Dr. Kapras v. r.

Čipera v. r.

Dr. Krejčí v. r.

Bubna v. r.

Dr. Klumpar v. r.

422.

Regierungsverordnung vom 10. Oktober 1940,

womit die Regierungsverordnung vom 26. Juni 1936, Slg. Nr. 176, zur Durchführung gewisser Bestimmungen des Gesetzes über die Vertilgung von schädlichen Tiergattungen durch Zyanwasserstoff, Äthylenoxyd und Chlorpikrin abgeändert wird.

Die Regierung des Protektorates Böhmen und Mähren verordnet auf Grund des § 5, Abs. 1, und des § 7 des Gesetzes vom 9. Juni 1936, Slg. Nr. 160, über die Vertilgung von schädlichen Tiergattungen durch Zyanwasserstoff, Äthylenoxyd und Chlorpikrin (des weiteren nur Gesetz):

Art. I.

Die Bestimmungen des die Gesundheit und die Sicherheit betreffenden II. Teiles der Regierungsverordnung Slg. Nr. 176/1936 werden außer Kraft gesetzt und durch folgende Bestimmungen ersetzt:

§ 9.

(1) Der Konzessionär, dessen Stellvertreter oder Pächter (weiterhin nur Konzessionär) muß zur Vornahme der Spezialarbeiten nach dieser Verordnung mit den im § 1 des Gesetzes angeführten Stoffen verlässliche, geistig und körperlich gesunde Angestellte besitzen, die gut geschult sind und sich durch guten Geruchssinn gegenüber den angewandten Stoffen und durch normale Fähigkeit zur Unterscheidung von Farben auszeichnen.

(2) Diese Angestellten müssen sich mit der erfolgreichen Absolvierung eines dreiwöchigen Fachkurses ausweisen. Der Kurs wird bei

Vládní nařízení

ze dne 10. října 1940,

kterým se mění vládní nařízení ze dne 26. června 1936, č. 176 Sb., jimž se provádějí některá ustanovení zákona o hubení škodlivého živočišstva kyanovodíkem, ethylenoxydem a chlorpikrinem.

Vláda Protektorátu Čechy a Morava nařizuje podle § 5, odst. 1 a § 7 zákona ze dne 9. června 1936, č. 160 Sb., o hubení škodlivého živočišstva kyanovodíkem, ethylenoxydem a chlorpikrinem (dále jen zákon):

Čl. I.

Ustanovení II. části zdravotní a bezpečnostní vládního nařízení č. 176/1936 Sb. se zrušují a nahrazují těmito ustanoveními:

§ 9.

(1) Koncesionář, jeho náměstek nebo pachytýř (dále jen koncesionář) musí mít pro vykonávání speciálních prací podle tohoto nařízení s látkami uvedenými v § 1 zákona spolehlivé, duševně i tělesně zdravé zaměstnance, dobře vycvičené, vyznačující se dobrým čichem vůči používaným látkám a normální schopností pro rozeznávání barev.

(2) Tito zaměstnanci musí se prokázati úspěšným absolvováním třinásobného odborného kursu. Kurs bude ve Zdravotním ústavu

der Gesundheitsanstalt des Ministeriums für soziale und Gesundheitsverwaltung, gegebenenfalls in deren Zweigstellen abgehalten und sein Lehrplan wird vom Ministerium für soziale und Gesundheitsverwaltung im Einvernehmen mit dem Ministerium für Schulwesen und Volkskultur festgesetzt.

(3) Vor Antritt der Beschäftigung und weiterhin nach je zwei Jahren müssen sich die Angestellten mit einem amtsärztlichen Zeugnisse ausweisen, daß ihr Gesundheitszustand die Vornahme dieser Arbeiten zuläßt.

(4) Der Konzessionär ist verpflichtet, die Aufnahme und einen Wechsel im Stande der Angestellten binnen 8 Tagen der Bezirksbehörde zu melden.

§ 10.

(1) Zur Reinigung ganzer in einem Blocke stehender Gebäude darf Zyanwasserstoff nur dann verwendet werden, wenn die zur Durchgasung bestimmten Gebäude und die an dieselben unmittelbar angrenzenden Räume der benachbarten Gebäude von Menschen und Tieren verlassen werden. Die an die durchgasten Räume angrenzenden Räume der benachbarten Gebäude unterliegen der Kontrolle einer gemäß § 9, Abs. 1, geschulten Person. Diese Räume müssen von der angeführten Person abgeschlossen und des öfteren auf das Vorhandensein des Zyanwasserstoffes kontrolliert werden.

(2) Zur Reinigung einzelner Wohnungen (Räume) der in einem Blocke stehenden Gebäude kann Zyanwasserstoff nur dann verwendet werden, wenn auch die übrigen zur Reinigung nicht bestimmten Teile des betreffenden Gebäudes sowie die an die durchgasten Räume unmittelbar angrenzenden Räume des benachbarten Gebäudes von Menschen und Tieren verlassen und gemäß Absatz 1 kontrolliert werden.

(3) Einigt sich der Konzessionär mit den Besitzern der Räume über deren Räumung gemäß den Bestimmungen der vorstehenden Absätze nicht, so kann die Bezirksbehörde ausnahmsweise bewilligen, daß zur Reinigung ganzer in einem Blocke stehender Gebäude oder zur Reinigung einzelner Wohnungen (Räume) in solchen Häusern Zyanwasserstoff verwendet werden darf, ohne daß die unmittelbar angrenzenden Räume der benachbarten Gebäude oder die zur Reinigung nicht bestimmten Teile des betreffenden Gebäudes von Menschen und Tieren verlassen werden, nur wenn sie durch eine besondere Probe mit Sicherheit feststellt, daß die Grenzmauern kein Gas durchlassen.

ministerstva sociální a zdravotní správy, případně v jeho odbočkách a jeho účebná osnova bude stanovena ministerstvem sociální a zdravotní správy v dohodě s ministerstvem školství a národní osvěty.

(3) Před vstupem do zaměstnání a potom vždy po dvou letech musí zaměstnanci prokázati vysvědčením úředního lékaře, že jejich zdravotní stav připouští vykonávání těchto prací.

(4) Koncesionář jest povinen do 8 dnů hlásiti okresnímu úřadu přijetí a změny ve stavu zaměstnanců.

§ 10.

(1) K čištění celých budov v bloku stojících smí býti kyanovodíku použito jen tehdy, jsou-li budovy určené k proplyňování a na tyto přímo hraničící místnosti sousedních budov opuštěny lidmi a zvířaty. Místnosti sousedních budov hraničící na proplyňované místnosti podléhají kontrole osoby školené podle § 9, odst. 1. Tyto místnosti musí býti uzamčeny a častěji kontrolovány uvedenou osobou na přítomnost kyanovodíku.

(2) K čištění jednotlivých bytů (místností) budov v bloku stojících lze použiti kyanovodíku jen tehdy, jsou-li po celou dobu působení plynu také ostatní k čištění neurčené části příslušné budovy, jakož i na proplyňované místnosti přímo hraničící místnosti sousední budovy opuštěny lidmi i zvířaty a kontrolovány podle odstavce 1.

(3) Nedohodne-li se koncesionář s držiteli místností o jejich vyklizení podle ustanovení předchozích odstavců, může okresní úřad výjimečně povolit, aby k čištění celých budov v bloku stojících neb k čištění jednotlivých bytů (místností) v takových budovách smělo býti použito kyanovodíku, aniž by přímo hraničící místnosti sousedních budov nebo k čištění neurčené části příslušné budovy byly opuštěny lidmi a zvířaty, když bezpečně zjistí zvláštní zkouškou, že hraniční zdi nepropouštějí plyn.

(4) Zyanwasserstoff darf zur Reinigung vereinzelt (frei) stehender Gebäude, Schiffe, Kraftfahrzeuge und sonstiger Fahrzeuge, Eisenbahnwagen, Flugzeuge u. dgl. verwendet werden, falls dieselben von Menschen und Tieren ganz verlassen werden.

(5) Die Verwendung von Zyanwasserstoff gemäß den vorstehenden Absätzen ist nur nach Beimischung eines Warnungsgases (Reizgases) zulässig.

§ 11.

Die Verwendung der übrigen im § 1 des Gesetzes angeführten Gase zur Vertilgung von schädlichen Tiergattungen ist sowohl in den Fällen, in denen nach den Vorschriften des § 10 Zyanwasserstoff verwendet werden darf, als auch in den Fällen gestattet, in denen Zyanwasserstoff nicht verwendet werden darf.

§ 12.

(1) Jede beabsichtigte Reinigung muß wenigstens 48 Stunden vorher bei der Bezirksbehörde angemeldet werden.

(2) In der Anmeldung muß der Konzessionär (§ 13, Abs. 2) bekanntgeben:

- a) den Stoff, der verwendet werden soll, und die erforderliche Menge desselben,
- b) das Objekt und das Ausmaß der Räume, die gereinigt werden sollen,
- c) den Tag und die Stunde des Arbeitsbeginnes, die Dauer der Einwirkung des Gases und die wahrscheinlich zur Durchführung der ganzen Leistung erforderliche Zeit,
- d) welche Vorarbeiten durchgeführt werden müssen und welche Vorbereitungszeit erforderlich ist,
- e) welche Sicherheitsvorkehrungen getroffen werden,
- f) wird Zyanwasserstoff zur Reinigung verwendet, auch noch die Lage des Objektes zur Umgebung.

§ 13.

(1) Bei allen Arbeiten, bei denen unmittelbar mit zyanhaltigen Gasen umgegangen wird, wie bei der Entwicklung des Gases, bei dessen Auslassung (Lüftung) u. dgl. muß der Konzessionär und mindestens noch eine nach den Vorschriften des § 9 fachlich geschulte Person anwesend sein. Bei Verwendung des Äthylenoxyds können Objekte bis zu einem Raumausmaße von 1.000 m³ durch eine nach den Vorschriften des § 9 fachlich geschulte Person gereinigt (vergast) werden.

(4) Kyanovodíku smí býti použito k čištění osaměle (volně) stojících budov, lodí, motorových a jiných vozidel, železničních vozů, letadel a pod., jsou-li zcela opuštěny lidmi a zvířaty.

(5) Použití kyanovodíku podle předchozích odstavců lze jedině po přimísení varovného plynu.

§ 11.

Používati ostatních plynů uvedených v § 1 zákona k hubení škodlivého živočišstva je dovoleno jak v případech, ve kterých podle předpisů § 10 lze použití kyanovodíku, tak i v případech, ve kterých používati kyanovodíku se nesmí.

§ 12.

(1) Každé zamýšlené čištění musí býti ohlášeno aspoň 48 hodin předem okresnímu úřadu.

(2) V ohlášce musí koncesionář (§ 13, odst. 2) uvést:

- a) látku, které se má použít, a potřebné její množství,
- b) objekt a výměru místností, které mají býti čištěny,
- c) den a hodinu započetí práce, dobu působení plynu a pravděpodobnou dobu potřebnou ku provedení celého výkonu,
- d) jaké předběžné práce nutno provést a jaké přípravné doby je potřebí,
- e) jaká bezpečnostní opatření budou učiněna,
- f) bude-li k čištění použito kyanovodíku, též polohu objektu k okolí.

§ 13.

(1) Při všech pracích, při nichž se přímo zachází s kyanovodíkovými plyny, jako při vyvíjení plynu, při větrání a pod., musí býti přítomni koncesionář a nejméně ještě jedna osoba odborně vycvičená podle předpisů § 9. Při použití ethylenoxydu lze objekty do 1.000 m³ prostorové výměry čistiti (proplynovati) jedinou osobou odborně vycvičenou podle předpisů § 9.

(2) Der Konzessionär ist für die Leitung der Arbeiten verantwortlich und wird als verantwortlicher Arbeitsleiter bezeichnet.

§ 14.

(1) Jeder Angestellter muß mit einer geeigneten Gasmaske mit einem Spezial-Absorptionsansatz in funktionierendem Zustande ausgerüstet sein. Die Gasmaske muß vor dem Betreten der mit Gas angefüllten Räume aufgestülpt werden. Die speziellen Absorptionseinlagen müssen mit dem Herstellungsdatum versehen sein, und es muß auf denselben besonders verzeichnet sein, gegen welche Gasgattung sie wirksam sind. Bei Arbeiten mit zyanhaltigen Gasen dürfen mehr als zwei Jahre alte Absorptionseinlagen, bei Arbeiten mit Äthylenoxyd nur mit aktiver Kohle gefüllte, mehr als fünf Jahre alte Einlagen nicht verwendet werden.

(2) Für die mit zyanhaltigen Gasen an freier Luft vorgenommenen Arbeiten sind eine Gasmaske mit Einlage oder ein Mundansatzstück mit Einlage und ein Nasenklemmer bereitzuhalten.

§ 15.

Auf dem Arbeitsplatze müssen bereitgehalten werden:

1. bei Verwendung des Zyanwasserstoffes und des Chlorpikrins

a) ein gebrauchsfähiger und mit einer Gebrauchsanweisung bei Vergiftungen versehener Sauerstoffapparat,

b) drei weitere Gasmasken und die erforderliche Anzahl von speziellen Absorptionseinlagen (§ 14, Abs. 1),

c) ein Kästchen für die erste Hilfe, enthaltend eine Injektionsspritze, fünf Ampullen von Lobelininjektionen, fünf Ampullen von Koffeininjektionen oder anderen geeigneten zugelassenen Mitteln sowie die notwendigen Verbände zur Behandlung von Verletzungen und eine fachmännische Anleitung zur ersten Hilfeleistung bei Vergiftungen,

d) eine komplette Garnitur zur chemischen Bestimmung von Giftgasrückständen;

2. bei Arbeiten mit Äthylenoxyd

a) eine hinreichende Anzahl von Spezial-Absorptionseinlagen, mindestens jedoch drei derselben,

b) eine komplette Garnitur zur chemischen Bestimmung von Giftgasrückständen.

(2) Koncesionář je odpověden za vedení prací a označuje se jako odpovědný vedoucí prací.

§ 14.

(1) Každý zaměstnanec musí býti vybaven vhodnou maskou proti plynu se speciálním násadcem absorpčním v účinném stavu. Masky musí býti nasazena před vstupem do místností plynem napuštěných. Na speciálních absorpčních vložkách musí býti označeno, kdy byly zhotoveny a proti kterému druhu plynu jsou účinné. Při pracích s kyanovodíkovými plyny nesmí býti použito absorpčních vložek starších dvou let, při pracích s ethylenoxydem vložek, plněných jen aktivním uhlím, starších pěti let.

(2) Pro práce konané s kyanovodíkovými plyny na volném vzduchu buďtež připraveny maska s vložkou nebo ústní násadec s vložkou a nosní svorka.

§ 15.

Na místě pracovním musí býti připraveny:

1. při použití kyanovodíku a chlorpikrinu

a) kyslíkový přístroj, připravený a opatřený návodem k jeho použití při otravě,

b) další tři plynové masky a potřebný počet speciálních absorpčních vložek (§ 14, odst. 1),

c) skříňka pro první pomoc, obsahující injekční stříkačku, pět ampulek injekcí lobelinových, pět ampulek injekcí kofeinových nebo jiných vhodných připuštěných prostředků, jakož i potřebné obvazy k ošetření poranění a odborný návod o poskytování první pomoci při otravách,

d) úplná souprava k chemickému zjištění zbytků jedovatých plynů;

2. při pracích s ethylenoxydem

a) dostatečný počet speciálních absorpčních vložek, nejméně však tři,

b) úplná souprava k chemickému zjištění zbytků jedovatých plynů.

§ 16.

(1) Die zur Reinigung mit den im § 1 des Gesetzes angeführten Gasen bestimmten Gebäude (Objekte) und Wohnungen (Räume) müssen vor Beginn der Arbeit von den Menschen verlassen werden. Ferner müssen aus den Räumen

a) bei Verwendung des Zyanwasserstoffes: alle Tiere, Pflanzen, nichtentwickelte und nichtfixierte photographische Bedarfsartikel, Verbandstoffe, alle feuchten oder in Flüssigkeiten aufbewahrten Nahrungsmittel und Kartoffeln sowie Rauchwaren,

b) bei Verwendung des Äthylenoxyds: alle Tiere, Pflanzen, feuchten und in Flüssigkeiten aufbewahrten Nahrungsmittel, frisches Obst und Kartoffeln,

c) bei Verwendung des Chlorpikrins: alle Tiere, Pflanzen, Lebens- und Genußmittel sowie sämtliche Metallgegenstände entfernt werden.

Von dieser Räumung muß sich der verantwortliche Arbeitsleiter oder die nach den Vorschriften des § 9 fachlich geschulte Person überzeugen.

(2) An allen Eingängen sind Warnungsaufschriften mit 6 cm großen Buchstaben „Giftgasreinigung — lebensgefährlich“ anzubringen. Den Aufschriften ist die Abbildung eines Totenkopfes beizufügen. Diese Aufschriften dürfen erst nach vollständiger Durchlüftung und endgültiger Freigabe der Räume entfernt werden.

(3) Die zu reinigenden Gebäude (Objekte), beziehungsweise Wohnungen (Räume) sind derart zu sichern und abzudichten, daß die Giftgase nicht in die Nachbarschaft dringen können (z. B. durch Abdichtung der Ventile und der Auspuffe in den freien Luftraum und in die zentralen Leitungseinrichtungen wie Öfen, mit einem Zuge in den Schornstein, die Luftschächte, Wasserleitungsausguß ohne Siphon u. dgl.).

(4) Bei Arbeiten mit Äthylenoxyd und Chlorpikrin ist in allen zur Reinigung bestimmten Räumen das Feuer auszulöschen, die noch glimmende Asche, namentlich aus den Öfen und Sparherden zu beseitigen, die elektrische Leitung vom Netze auszuschalten (z. B. durch Ausschaltung des Hauptschalters, durch Herausnahme der Sicherungen u. dgl.) und auch die Hauptzuleitung des Leuchtgases abzuschließen.

(5) Die Zugänge zu den Gebäuden (Objekten), beziehungsweise zu der der Reinigung

§ 16.

(1) Budovy (objekty) a byty (místnosti) určené k čištění plyny uvedenými v § 1 zákona musí býti před počátkem práce lidmi opuštěny. Dále nutno z místností odstraniti

a) při použití kyanovodíku: všechna zvířata, rostliny, nevyvolané a neustálené fotografické potřeby, obvazové látky, všechny vlhké nebo v tekutinách uschované potraviny a brambory, jakož i kuřivo,

b) při použití ethylenoxydu: všechna zvířata, rostliny, vlhké a v tekutinách uschované potraviny, čerstvé ovoce a brambory,

c) při použití chlorpikrinu: všechna zvířata, rostliny, potraviny a požívatin y a všechny kovové předměty.

O tomto vyklizení se musí osobně přesvědčiti odpovědný vedoucí prací aneb osoba odborně vycvičená podle předpisů § 9.

(2) Na všech vchodech nutno připevniti varovné nápisy velikosti 6 cm pro každé písmeno: „Čištění jedovatým plynem — životu nebezpečno“. K napsím je připojiti zobrazení umřelí hlavy. Tyto nápisy směji býti odstraněny teprve po úplném vyvětrání a konečném uvolnění místností.

(3) Čištěné budovy (objekty), po případě byty (místnosti) nutno zajistiti a utěsniti tak, aby jedovaté plyny nemohly pronikati do sousedství (na př. utěsněním výpustí, odpadů do volného vzdušného prostoru a do ústředních rozvodových zařízení, jako kamen s tahem do komína, větracích průduchů, vodovodních odpadů bez syfonu a pod.).

(4) Při pracích s ethylenoxydem a chlorpikrinem nutno ve všech místnostech k čištění určených uhasiti oheň, odstraniti nevyhaslý popel, zvláště z kamen a sporáků, odpojiti elektrické zařízení od sítě (na př. vypojením hlavního vypínače, vyjmutím pojistek a pod.) a uzavřiti také hlavní přívod svítiplynu.

(5) Vchody do budov (objektů), pokud se týče čištěného bytu (místnosti), nutno

zu unterziehenden Wohnung (Raum) sind abzusperrern, die Türen und die Schlüssellocher abzudichten und die Schlüssel dem verantwortlichen Arbeitsleiter zu übergeben.

(6) Bei der Reinigung mit Zyanwasserstoff ist bei dem Gebäude (Objekte), beziehungsweise bei der Wohnung (dem Raume) bis zur vorläufigen Freigabe (§ 17, Abs. 3) eine zuverlässige Person als Wache aufzustellen, die unberufenen Personen den Zutritt zu verwehren hat. Eine nach den Vorschriften des § 9 fachlich geschulte Person muß sich jedoch in unmittelbarer Nähe des zu reinigenden Objektes aufhalten. Bei Arbeiten mit Äthylenoxyd ist eine Wache nicht notwendig. Es genügt, wenn die unmittelbar an die mit Gas angefüllten Räume angrenzenden Räume im Laufe der ersten fünf Stunden nach der Vergasung überprüft werden, ob sie gasfrei sind. Die Schlüssel werden von dem Konzessionär oder dem von demselben bevollmächtigten Arbeitsleiter aufbewahrt.

(7) Bei einer Reinigung größeren Umfangs ist der verantwortliche Arbeitsleiter verpflichtet, sich im Vorhinein für den Bedarfsfall die Möglichkeit einer raschen ärztlichen Hilfe zu sichern.

§ 17.

(1) Mit der Durchgasung ist spätestens um 13 Uhr zu beginnen. Mit der Entlüftung muß an demselben oder am nachfolgenden Tage bei Tageslicht spätestens vor Sonnenuntergang begonnen werden.

(2) Nach der zur Einwirkung des Giftgases notwendigen Zeit ist das Gebäude (Objekt), beziehungsweise der Raum durch Öffnen der Fenster und der Türen und durch Inbetriebsetzung aller bestehenden Lüftungseinrichtungen zu durchlüften.

(3) Wurde durch Entlüftung der durchgasteten Räume die in diesen Räumen befindliche Luft soweit von den Giftgasen befreit, daß bei offenen Fenstern, Türen oder sonstigen Lüftungseinrichtungen die chemische Prüfung auf Giftgasrückstände negativ ausgefallen ist, können diese Räume vorläufig wieder freigegeben werden. In die vorläufig freigegebenen Räume ist der Zutritt nur bei offenen Fenstern und Türen gestattet. In den vorläufig freigegebenen Räumen zu ruhen oder zu schlafen, ist bis zu deren endgültigen Freigabe (Absatz 4) verboten.

(4) Die endgültige Freigabe der gereinigten Räume (Objekte) darf nur von dem verant-

uzamknouti, dveře a klíčové dirky utěsniti a klíče odevzdati odpovědnému vedoucímu prací.

(6) Při čištění kyanovodíkem budiž postavena u budovy (objektu), pokud se týče u bytu (místnosti), až do zatímního uvolnění (§ 17, odst. 3) spolehlivá osoba jako hlídka, která zabráni přístupu nepovolaným osobám. Jedna osoba školená podle předpisů § 9 musí se však zdržovati v bezprostřední blízkosti čištěného objektu. Při pracích s ethylenoxydem není hlídky zapotřebí. Postačí, jestliže místnosti hraničící přímo na místnosti naplněné plynem budou během prvých pěti hodin po zaplňování zkoumány, zda jsou prosty plynu. Klíče uschová koncesionář nebo jím zplnomocněný vedoucí prací.

(7) Při čištění většího rozsahu jest odpovědný vedoucí prací povinen zajistiti si předem možnost rychlé lékařské pomoci pro případ potřeby.

§ 17.

(1) S napouštěním plynu nutno započítí nejpozději ve 13 hodin. S větráním musí býti započato téhož nebo následujícího dne za denního světla, nejpozději před západem slunce.

(2) Po době potřebné k účinku jedovatého plynu nutno budovu (objekt), po případě místnost vyvětrati otevřením oken, dveří a uvedením v činnost všech stávajících větracích zařízení.

(3) Byli větráním zaplňovaných místností vzduch v těchto místnostech se nalézající tak dalece zbaven jedovatých plynů, že při otevřených oknech, dveřích nebo jiných větracích zařízeních chemická zkouška na zbytky jedovatých plynů dopadla záporně, mohou býti tyto místnosti prozatím uvolněny. Do prozatímně uvolněných místností jest vstup dovolen jen při otevřených oknech a dveřích. Odpočívati nebo spáti v místnostech prozatímně uvolněných jest až do konečného jich uvolnění (odstavec 4) zakázáno.

(4) Konečné uvolnění čištěných místností (objektů) smí býti provedeno odpovědným

wortlichen Arbeitsleiter (§ 13, Abs. 2) in den zum Wohnen oder zum Schlafen bestimmten Räumen nach einer mindestens 24 Stunden dauernden Lüftung, in den Gewerbebetrieben nach einer mindestens 12 Stunden dauernden Lüftung veranlaßt werden, wenn durch die gemäß § 18 durchgeführte chemische Prüfung erwiesen wurde, daß in den Räumen (Objekten) keine Giftgasrückstände mehr vorhanden sind. Die mit Äthylenoxyd gereinigten Räume (Objekte) können von dem verantwortlichen Arbeitsleiter nach einer mindestens 6 Stunden dauernden Lüftung freigegeben werden, wenn durch die vorhergehende gemäß § 18 durchgeführte chemische Prüfung erwiesen wurde, daß keine Giftgasrückstände vorhanden sind.

§ 18.

(1) Wird ein vereinzelt stehendes Gebäude gereinigt, in dessen Nähe sich Wohngebäude befinden, so muß bei Beginn der Lüftung die Schließung aller Fenster in der nächsten Umgebung angeordnet werden, und zwar wenigstens für die Dauer von einer Stunde.

(2) Sämtliche Pölster, Federbetten, Roßhaarmatratzen, Strohsäcke, Bettwäsche, Teppiche, Kleidungsstücke u. dgl. müssen nach der vorläufigen Freigabe (§ 17, Abs. 3) an die freie Luft gebracht und hier gehörig ausgeklopft und ausgeschüttelt werden. Sofern hohle Gegenstände (z. B. Blasmusikinstrumente, Pfeifenrohre, Zigarren- und Zigarettenspitzen, Telephon- und Radiokopfhörer und -apparate, Mikrophone) bei der Reinigung in dem Raume belassen wurden, sind diese Gegenstände mit aller Sorgfalt von den Giftgasrückständen zu befreien. Nach ausreichender Durchlüftung der vergasten Räume oder Gebäude sind alle zwecks Ausklopfens und Ausschüttelns entfernten Gegenstände in die gereinigten Räume zurückzubringen, in denen dann sämtliche Türen, Fenster und alle sonstigen etwaigen Luftfänge zu schließen sind. In Räumen, die geheizt werden können, muß die Temperatur auf 15° C gebracht werden. Diese Temperatur ist bei geschlossenen Fenstern, Türen u. dgl. mindestens eine Stunde hindurch aufrechtzuerhalten. Hierauf wird vom verantwortlichen Arbeitsleiter eine chemische Prüfung auf Giftgasrückstände durchgeführt. Die chemische Prüfung auf Giftgasrückstände muß nicht nur in einem geschlossenen Raume, sondern auch in toten Winkeln, z. B. in den Schränken, in den Schubladen, in den Ecken der Räume und namentlich zwischen den zusammengefalteten Decken, Pölstern, Federbetten u. dgl. durch-

veducím prací (§ 13, odst. 2) v místnostech určených k obývání nebo spaní po větrání trvajícím nejméně 24 hodin, v objektech živnostenských po větrání trvajícím nejméně 12 hodin, když bylo chemickou zkouškou provedenou podle § 18 prokázáno, že v místnostech (v objektech) není již zbytků jedovatých plynů. Místnosti (objekty) čištěné ethylenoxydem mohou býti konečně uvolněny odpovědným vedoucím prací po větrání trvajícím nejméně 6 hodin, bylo-li předchozí chemickou zkouškou provedenou podle § 18 prokázáno, že tu není zbytků jedovatých plynů.

§ 18.

(1) Čistí-li se kyanovodíkem budova osaměle stojící, v jejíž blízkosti jsou obytné budovy, musí býti nařízeno při začátku větrání uzavření všech oken v nejbližším okolí, a to po dobu nejméně jedné hodiny.

(2) Všechny polštáře, peřiny, žiněnky, slamníky, ložní prádlo, koberce, šatstvo a pod. musí býti po prozatímním uvolnění (§ 17, odst. 3) dopraveny na volný vzduch a zde řádně vyklepány a vytřepány. Pokud duté předměty (na př. dechové hudební nástroje, troubele dýmek, doutníkové a cigaretové špičky, telefonická a radiofonická naslouchátka a přístroje, mikrofony) byly při čištění v místnosti ponechány, jest je s veškerou péčí zbaviti zbytků jedovatých plynů. Po dostačujícím provětrání zaplynovaných místností nebo budov nutno všechny předměty odstraněné za účelem proklepání a protřepání dopříviti zpět do vyčištěných místností, v nichž pak musí býti uzavřeny všechny dveře, okna a všechny ostatní případné vzdušníky. V místnostech, jež lze vytápěti, musí býti teplota uvedena na 15° C. Tuto teplotu nutno udržovati při zavřených oknech, dveřích a pod. aspoň jednu hodinu. Potom provede zodpovědný vedoucí prací chemickou zkoušku na zbytky plynů. Chemická zkouška na zbytky plynů musí býti provedena nejen v uzavřené místnosti, nýbrž také i v mrtvých koutech, na př. ve skříních, zásuvkách, v rozích místností a především mezi složenými přikrývkami, polštáři, peřinami a pod. Po tomto vyšetření mohou býti přezkoušené místnosti konečně uvolněny k trvalému pobytu a ke spaní, jestliže při těchto chemických zkouškách na zbytky plynu nebyly zjištěny žádné jedovaté plynové zbytky. Byla-li

geführt werden. Nach dieser Untersuchung können die überprüften Räume endgültig zum dauernden Aufenthalte und zum Schlafen freigegeben werden, falls bei diesen chemischen Prüfungen auf Gasrückstände keine giftigen Gasrückstände festgestellt werden. War die Prüfung auf Gasrückstände positiv, so muß die Lüftung der betreffenden Räume so lange fortgesetzt werden, bis die durchgeführte chemische Prüfung auf Gasrückstände negativ sein wird.

(3) Wird der Zyanwasserstoff direkt in dem zu reinigenden Raume durch Einwirkung von Schwefelsäure auf Natriumzyanid u. dgl. bereitet und verbleiben giftige Rückstände, so muß diesen Rückständen die Giftigkeit, z. B. durch einen Zusatz von Kalk und Eisenvitriol, entzogen werden und sie müssen in einer wenigstens 1 m tiefen Grube vergraben werden, die nicht in der Nähe eines Brunnens, eines Teiches, eines obertags fließenden Gewässers oder eines unterirdischen Wasserlaufes u. dgl. gelegen sein darf, vielmehr von ihnen mindestens 50 Meter entfernt sein muß.

§ 19.

Bei der Reinigung einzelner Wohnungen (Räume) mit Äthylenoxyd sind außer den im § 16 angeführten Vorschriften noch folgende Bestimmungen zu beachten:

a) Während der ganzen Zeit von der Durchgasung bis zum Beginn der Entlüftung der gereinigten Wohnung (Räume) müssen die unmittelbar, und zwar nach den Seiten, nach oben und nach unten angrenzenden Räume ständig gelüftet werden. Ist eine dauernde Lüftung der unmittelbar angrenzenden Räume nicht möglich, so müssen dieselben von Menschen und Tieren verlassen werden. Im übrigen ist bei der Entlüftung nach den Vorschriften des § 16, Abs. 6, vorzugehen;

b) die Warnungsaufschrift (§ 16, Abs. 2) ist durch einen Hinweis auf die Feuer- und Explosionsgefahr zu ergänzen;

c) sobald mit der Entlüftung der durchgasteten Räume begonnen wurde, können die unmittelbar benachbarten Räume freigegeben werden, falls durch eine chemische Prüfung auf Giftgasrückstände festgestellt wurde, daß in diese Räume Gas nicht eingedrungen ist;

d) in der nächsten Umgebung der gereinigten und der benachbarten Räume muß

zkouška na zbytky plynů pozitivní, musí být ve větrání příslušných místností tak dlouho pokračováno, až provedená chemická zkouška na zbytky plynů bude negativní.

(3) Připravuje-li se kyanovodík přímo v čištěné místnosti působením kyseliny sírové na kyanid sodný a pod. a zůstanou-li jedovaté zbytky, musí být zbaveny jedovatosti, na př. přísadou vápna a zelené skalice, a zahrabány do jámy aspoň 1 m hluboké, která nesmí být v blízkosti studně, rybníku, tekoucí vody povrchové nebo proudu vody podzemní a pod., nýbrž musí být od nich nejméně 50 metrů vzdálena.

§ 19.

Při čištění jednotlivých bytů (místností) ethylenoxydem dlužno dbáti kromě předpisů v § 16 uvedených ještě těchto ustanovení:

a) po celou dobu od napuštění plynu až do počátku větrání čištěného bytu (místností) musí být místnosti bezprostředně sousedící, a to se stran, shora i zdola, stále větrány. Není-li trvalé větrání přímo sousedních místností možné, musí být opuštěny lidmi a zvířaty. Jinak nutno postupovati při větrání podle předpisů § 16, odst. 6;

b) varovný nápis (§ 16, odst. 2) nutno doplniti upozorněním na nebezpečí ohně a exploze;

c) jakmile bylo započato s větráním proplyňovaných místností, mohou být místnosti přímo sousedící uvolněny, jestliže bylo chemickou zkouškou na zbytky plynu zjištěno, že do těchto místností plyn nepronikl;

d) v nejbližším okolí čištěných sousedních místností nutno při začátku větrání naříditi

beim Beginn der Lüftung das Schließen sämtlicher Fenster angeordnet werden, und zwar mindestens eine Stunde von dem Lüftungsbeginne an.

§ 20.

(1) Wird ein Schiff durch Zyanwasserstoff gereinigt, so darf es nicht im unmittelbaren Zusammenhange mit anderen Schiffen oder Wohngebäuden sein. Der Schiffskapitän oder dessen Stellvertreter muß dem verantwortlichen Arbeitsleiter eine schriftliche Erklärung übergeben, daß die ganze Besatzung das Schiff verlassen hat. Der verantwortliche Arbeitsleiter muß sich jedoch von der Räumung des Schiffes auch selbst persönlich überzeugen. Der Kapitän oder dessen Stellvertreter muß vor Beginn der Arbeiten die Besatzung über die Gefährlichkeit des verwendeten Gases belehren. Die Schiffswache darf sich im Verlaufe der Durchgasung nur auf dem Schiffsdeck aufhalten. In den Schiffsraum darf die Besatzung erst nach der vorläufigen Freigabe zurückkehren. Das durchgaste Schiff muß sichtbar mit Warnungsaufschriften versehen sein und eine besondere Wache muß unberufenen Personen den Zutritt verwehren.

(2) Werden einzelne Schiffsräume mit Äthylenoxyd oder Chlorpikrin gereinigt, so müssen die durch diese Verordnung für die Verwendung dieser Gase festgesetzten Vorschriften eingehalten werden.

§ 21.

Die Reinigung von Eisenbahnwagen, Kraftfahrzeugen und sonstigen Fahrzeugen, Flugzeugen u. dgl. muß, sofern sie nicht in einer besonderen Kammer (§ 22) durchgeführt wird, in einer Entfernung von mindestens 10 m von Wohngebäuden, Bahnhöfen u. dgl. erfolgen. Während der Zeit, da die zu reinigenden Objekte durchgast sind, müssen sie mit Warnungsaufschriften versehen und sicher verschlossen sein und eine besondere Wache muß unberufenen Personen den Zutritt verwehren.

§ 22.

(1) Die Errichtung und Verwendung von ständigen unbeweglichen und beweglichen Kammern zur Reinigung mit irgend einem der im § 1 des Gesetzes angeführten Gase bedarf einer besonderen Bewilligung der Landesbehörde.

uzavření všech oken, a to po dobu nejméně jedné hodiny od začátku větrání.

§ 20.

(1) Čistí-li se loď kyanovodíkem, nesmí býti v přímém spojení s jinými loďmi nebo obytnými budovami. Kapitán lodi nebo jeho zástupce musí dáti odpovědnému vedoucímu prací písemné prohlášení, že celá posádka opustila loď. Odpovědný vedoucí prací musí se však také sám osobně přesvědčiti o vyklizení lodi. Kapitán nebo jeho zástupce musí před započatím prací poučiti posádku o nebezpečnosti používaného plynu. Lodní hlídka smí se během proplyňování zdržovati jen na palubě lodi. Do lodního prostoru se posádka smí vrátiti teprve po prozatímním uvolnění. Loď plynem napuštěná musí býti opatřena viditelně nápisy varovnými a zvláštní hlídka musí brániti přístupu nepovolaným osobám.

(2) Čistí-li se jednotlivé lodní prostory ethylenoxydem nebo chlorpikrinem, musí býti dodržovány předpisy, stanovené tímto nařízením pro použití těchto plynů.

§ 21.

Čištění železničních vozů, motorových a jiných vozidel, letadel a pod., pokud není prováděno ve zvláštní komoře (§ 22), musí se díti ve vzdálenosti aspoň 10 m od obytných budov, nádraží a pod. Po dobu, kdy čištěné objekty jsou napuštěny plynem, musí býti označeny varovnými nápisy, bezpečně uzavřeny a zvláštní hlídka musí brániti přístupu nepovolaným osobám.

§ 22.

(1) Zřizování a upotřebení stálých nepohyblivých i pohyblivých komor k čištění kterýmkoli z plynů v § 1 zákona uvedených, vyžaduje zvláštního povolení zemského úřadu.

(2) Die Bewilligung kann erteilt werden, wenn die Kammer auf freiem Gelände in einer Entfernung von mindestens 5 m von Wohngebäuden steht.

(3) Die Wände der Kammer müssen für die angeführten Gase undurchlässig sein, die Türen müssen sich sicher verschließen lassen. Die Kammer muß mit einer Vorrichtung zur Heizung und zur raschen Lüftung versehen sein.

§ 23.

(1) Die Zyanwasserstoff-, Äthylenoxyd- und Chlorpikrinpräparate müssen in trockenen, gut ventilerten Räumen eingelagert werden.

(2) Die Zyanwasserstoffpräparate (Zyklon u. dgl.) enthaltenden Dosen müssen zeitweilig mit einem in eine Mischung von Benzidinazetat mit Kupferazetat getauchten Papierstreifen auf die Dichte des Deckels, des Bodens und der Lötung untersucht werden.

(3) Kisten mit Zyanwasserstoffpräparate enthaltenden Dosen müssen entweder an einem freien Platze oder in gut gelüfteten Räumen unter Aufsicht von Fachangestellten (§ 9) ausgepackt werden.

(4) Stahlflaschen mit Äthylenoxyd müssen sicher abgedichtet sein und liegend aufbewahrt werden.

Art. II.

Diese Verordnung tritt mit dem Tage der Kundmachung in Wirksamkeit; sie wird vom Minister für Industrie, Handel und Gewerbe im Einvernehmen mit dem Ministerium für soziale und Gesundheitsverwaltung und den übrigen beteiligten Ministern durchgeführt.

Ing. Eliáš m. p.

Ježek m. p.	Dr. Kratochvíl m. p.
Dr. Kalfus m. p.	Dr. Havelka m. p.
Dr. Kapras m. p.	Čipera m. p.
Dr. Krejčí m. p.	Bubna m. p.
Dr. Klumpar m. p.	

(2) Povolení může býti uděleno, jestliže komora stojí na volném prostranství ve vzdálenosti nejméně 5 m od obytných budov.

(3) Stěny komory musí býti pro uvedené plyny nepropustné, dveře musí se dáti bezpečně uzavřítí. Komora musí býti opatřena zařízením k vytápění a rychlému větrání.

§ 23.

(1) Přípravky kyanovodíkové, ethylenoxydové a chlorpikrinové musí býti uskladněny v místnostech suchých, dobře větraných.

(2) Krabice obsahující přípravky kyanovodíkové (cyklon a pod.) musí býti občas zkoušeny proužkem papíru, namočeného ve směsi octanu benzidinu s octanem měďnatým, na těsnost víka, dna a spájení.

(3) Bedny obsahující krabice s přípravky kyanovodíkovými musí býti vybalovány buď na volném místě nebo v místnostech dobře větraných za dozoru odborných zaměstnanců (§ 9).

(4) Ocelové láhve s ethylenoxydem musí býti bezpečně utěsněny a v leže uschovány.

Čl. II.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr průmyslu, obchodu a živností v dohodě s ministrem sociální a zdravotní správy a s ostatními zúčastněnými ministry.

Ing. Eliáš v. r.

Ježek v. r.	Dr. Kratochvíl v. r.
Dr. Kalfus v. r.	Dr. Havelka v. r.
Dr. Kapras v. r.	Čipera v. r.
Dr. Krejčí v. r.	Bubna v. r.
Dr. Klumpar v. r.	